

Hallo :-)

Leuk dat jullie er bij waren !

Ik heb een aantal vragen/opmerkingen uit de chat
alsnog van antwoorden/commentaar voorzien.

Lettertypen licenseren

Allereerst, voor diegenen die zich nog steeds zorgen maken over het wel of niet mogen gebruiken van fonts voor logo's en/of aanpassingen, en dan ook nog eens al dan niet voor commerciële doeleinden, de punten op een rijtje.

Van de meeste en grootste lettertypen-uitgeverijen mag je vrijwel al hun lettertypen gebruiken om er commercieel werk mee te maken.

Bijvoorbeeld alle *Adobe Fonts*: <https://fonts.adobe.com/>
<https://helpx.adobe.com/fonts/using/font-licensing.html>

Het is best knap van Adobe, dat ze al die letterontwerpers en (hun) uitgeverijen op één lijn hebben gekregen t.b.v. het toegestane gebruik van de *Adobe Fonts* ! Want je hebt geen zin om voor ieder lettertype dat je snel even wilt activeren eerst de juridische rimram te moeten nakijken.

Zo ook bij *MyFonts*:
<https://www.myfonts.com/>

“Most foundries allow the use of font software to create a logo with a desktop license. Generally, with a desktop license, you'd be able to use the font to create output such as graphics, logos, and printed products, for example, t-shirts, mugs, business cards, banners, greeting cards, labels, menus, etc.”

Wat je eigenlijk NERGENS mag, dat is het lettertype-bestand om wat voor reden dan ook open 'kraken' en/of aanpassen en/of opnieuw verspreiden. Evenmin mag je het lettertype aan een opdrachtgever overdragen omdat je een klusje voor hen ermee gemaakt hebt. Of het gebruiken van de losse

lettervormen om er bijvoorbeeld letterstempels of zo mee te maken. (Dan gaat het typisch weer om het hergebruiken van de lettervormen als font-technologie.)

Als printmedia-ontwerper zal dat ook niet je bedoeling zijn.

Los gekochte licenties van of via andere grote en kleinere uitgeverijen verschillen wèl vaak op het punt van hoeveel computers en/of printers er tegelijk actief mee bezig mogen zijn. Zoiets wordt van belang als je een lettertype binnen een bedrijf met meerdere medewerkers wil gaan gebruiken. Kijk de aantallen daar dus op na als je daarmee te maken hebt.

En inderdaad gaan enkele uitgeverijen en hun voorwaarden zelfs zo ver om het werk wat je ermee maakt aan banden te leggen. Lees maar hoe ze bij *MyFonts* soms nog een stapje verder gaan:

“Many foundries have their own End User License Agreement (EULA) with unique terms. To ensure your desired use case is covered, please review the EULA of the font before purchasing.”

Hieronder twee bijzondere voorbeelden:

https://www.myfonts.com/pages/license-agreement?id=eula_884
(gecreëerde bestanden moeten binnen onderneming blijven)

https://www.myfonts.com/pages/license-agreement?id=eula_401
(wat je ermee maakt mag je niet verkopen/verspreiden)

De opmerking van Annette klopt dus:

“Het is altijd nodig om de licentie-bepalingen te checken.”

En een héél enkele keer tref je lettertypen die beveiligd zijn. Degenen van wie je ze krijgt of koopt meldt dat snel genoeg...

Vraag: *“Wat doe je met logo’s die je in het verleden gemaakt hebt zonder aanpassing?”*

Alsnog even nakijken hoe heet de soep gegeten wordt.
Is het een opdracht die jarenlang de wereld rond gaat ?
Bestaat de uitgeverij nog ? (Vaak verdwijnen ze snel.)
Kan je makkelijk iets aan de contouren veranderen ?

Vraag: “Geldt dit ook voor bijv. Google Fonts die je altijd vrij kan downloaden?”

Nee, het tegenovergestelde is juist het geval.
Deze “Open Fonts” (die o.a. door Google maar ook anderen verspreid worden) mogen niet alleen overal voor gebruikt worden, men mag de lettertypen ook aanpassen, aanvullen en zelfs verspreiden.

Dit is vastgelegd in het “SIL” licentie-model:

https://en.wikipedia.org/wiki/SIL_Open_Font_License

Zelf lettertypen maken ?

Ik noemde zelf al <https://www.fontlab.com/>
Maar ben blij dat <https://www.fontself.com> werd genoemd.
Dit is heel leuke software, zelfs als Illustrator plug-in !
Je maak er in no-time je eigen lettertype mee.
Zelfs met alle fraaie fratsen van dien !
(Open Type Alternates, Color Fonts, etc.)

Vraag: “Maar wat is dan SVG, dat is toch vector?”

Precies, vectoren ! Een soort PostScript voor het web.
De tekentechnieken die al decennia-lang worden gebruikt voor het maken en weergeven van de lettervormen (PostScript in Type1-fonts, QuickDraw in TrueType-fonts) zijn best ‘wollig’.
Het kost gewoon veel data om een heel font op te slaan, terwijl het web gebaat is bij zuinige bestanden.

Daarvoor is de “Scalable Vector Graphic” techniek bedacht, een simpelweg veel zuinigere taal waarmee vector-beelden en -lettervormen kunnen worden opgeslagen.

Uiteindelijk kunnen al deze technieken op hun beurt weer verpakt worden in een OpenType-font.

Vraag: “Waarom zijn er fonts, zoals Calibri, die voor de letter ‘a’ twee verschillende vormen gebruiken voor regular en italic?”

Dat heeft alles te maken met het ontwerp !

Cursieve fonts appelleerden vroeger (en nog steeds) aan een handgeschreven passage of woord. Daarom zijn die lettervormen soms wat zwieriger, sierlijker. En niet alleen de “a” en deze “a” – kijk ook maar eens naar de “e” of “g” en vele andere lettervormen. Het accentueert een tekst, zonder deze teveel op te laten vallen (zoals een vet font dat zou doen).

Officieel zou je het aan de naamgeving al kunnen zien: voor een “*Italic*” of “*Cursive*” font heeft de ontwerper speciale vormen aangemaakt; voor “*Oblique*” zijn de lettervormen gewoon scheef getrokken (slanted). Maar zo strikt is men tegenwoordig niet meer in het geven van namen aan fonts...

De MILAN lichtbak...

Ik was op slag verliefd op die geopperde *Kristen*, dat lollige lettertype met een riskante *Comic Sans* associatie. En als contrastwerking dan die Stretch Pro, maar dan niet te ‘arti’, maar eigenlijk juist wat lomp, alsof iemand zelf de letters met ruitjespapier heeft zitten tekenen. Het is immers een Surinaams eethuis – geen sushi-bar. En het oogt toepasselijk !

PS: de *Akira* is ook niet slecht ! Een mooi alternatief voor die oude *Mistral* die maar niet weg wil...

Verder vroeg nog iemand om een mooie “*Renaissance Antique*”; een font dat de ouderwetse sierlijkheid van de eerste generatie ‘gesneden’ lettertypes weergeeft (schreefletter, met een beetje diagonale en vooral niet te zware contrasten in de dikten). Ik kwam via-via uit op de *Cormorant*:

<https://fonts.google.com/?query=cormorant>

Helaas kan je dit Google-font niet direct met Monotype’s *Futura* en hun *Font Pairing* testen.

<https://www.monotype.com/font-pairing>

Opmerking: “*Metrisch staat standaard aan, ik zet ‘m altijd naar Optisch. Net iets mooier.*”

Houd er rekening mee dat “*Metrisch*” zo mooi of lelijk zal zijn als wat de ontwerper aan spatiëringwaarden ingebouwd heeft. Een goed gespatieerd font kan dus net zo “mooi” uitpakken als de “*Optische*” benadering door *InDesign*. Bovendien kost de *Optische* wat rekenkracht, wat je op een langzame machine best merkt als er veel en lange lappen platte tekst met die instelling moeten worden weergegeven.

Meer uitleg:

<https://helpx.adobe.com/nl/indesign/using/kerning-tracking.html>

Vraag: “Hoe kan het dat opgeslagen lettertypes (gedownload) in *InDesign*, niet te vinden zijn in bijvoorbeeld *Illustrator*?”

Ik heb het vermoeden dat er iets anders aan de hand is. Allereerst installeert of downloadt *InDesign* zelf geen fonts, exclusief voor *InDesign*. Maar wat wel kan gebeuren, is dat je een bestand uit een *Pakket*-map open hebt staan, waarbij de lettertypen uit de “*Fonts*” map automatisch geactiveerd worden! In de keuze-menu’s voor lettertypen zie je deze ‘extra’ fonts ook in een aparte balk staan.

<https://helpx.adobe.com/indesign/using/using-fonts.html>
(bijna onderaan, “*Document Installed Fonts*”).

Vraag: “Hoe kan je makkelijk de oude fonts die inmiddels niet meer ondersteund worden opzoeken en verwijderen?”

Zoek op je systeem op de juiste font-bestandstypen. De niet meer door *Adobe* ondersteunde *Type 1* font-techniek gebruikt per lettertype twee soorten bestandstypen: het “*Font Suitcase*” bestand dat het lettertype activeert, plus de “*Postscript Type 1*” bestanden (voor elk font eentje), met van die afgehakte namen zoals “*HelveBlaObl*” (*Helvetica Black Oblique*).

Maar gooi ze niet te snel weg, want op zich kan je ze nog steeds gebruiken in andere dan *Adobe*-software ! Tenzij je al een *TrueType* (of nog beter: *OpenType*) versie van hetzelfde lettertype hebt.

Tot slot: Ans had nog een vraag over iets anders: “*Als ik een klein label maak en meerdere daarvan op een A4 wil maken met allemaal eigen snijlijnen, hoe doe ik dat?*”

Maak een ontwerp voor één label, inclusief wat snijlijnen eromheen (in de kleur *Registratie*) en dupliceer/verdeel die zo netjes mogelijk op het A4-formaat.

Tot zover deze nazorg !

Groet,

Peter Villevoye.